

Opgaaf IntraCommunitaire Prestaties dwingt ander gedrag af

Let goed op formaliteiten; boete ligt op de loer

Jos Philips

Bij de afname van buitenlandse diensten lopen met name de vrijgestelde Nederlandse ondernemers risico's. Ze zijn zich niet altijd bewust van de vigerende regelgeving rond BTW, terwijl de Belastingdienst sinds januari 2010 gemakkelijker kan controleren of ondernemers zich hieraan conformeren. Bovendien is het boeteregime aangepast, ook in de binnenlandse situatie. Voor ondernemers zal vooral de nieuwe regel, dat er niet langer met een factuurdatum wordt gewerkt maar met een prestatiedatum, een grote omschakeling zijn.

De complexe BTW-regelgeving levert menig ondernemer die diensten in het buitenland verricht of afneemt, hoofdbrekens op. Vanaf januari 2010 moet hij of zij echter nog beter opletten, omdat de Belastingdienst beter kan controleren. Vanuit die controles zullen naheffingen worden verstuurd, waarbij boetes worden opgelegd. Ondernemers die diensten afnemen in het buitenland, moeten onder andere de Verleggingsregeling goed toepassen. De regeling zelf is in Nederland nauwelijks aangepast, maar door de invoering van de opgaaf IntraCommunitaire Prestaties krijgt de Belastingdienst de benodigde informatie vanuit de andere EU-landen over Nederlandse ondernemers in handen. Hierdoor kan de Belastingdienst zien of de BTW die afgedragen had moeten worden, ook daadwerkelijk afgedragen is.

Google Adwords

De Verleggingsregeling zou de Nederlandse schatkist de nodige inkomsten op moeten leveren. Maar vrijgestelde ondernemers betalen al jaren bewust of onbewust geen of te weinig BTW. Dat laat zich het beste uitleggen met een voorbeeld dat recent de media haalde. Bij Google Adwords adverteren Nederlandse ondernemers op de website van Google. Google Adwords is niet in Nederland gevestigd. Op de factuur die de ondernemer krijgt toegestuurd, staat terecht geen BTW vermeld; te lezen is alleen de mededeling 'VAT Reverse Charge System'. De Nederlandse ondernemer moet vervolgens in

zijn eigen aangifte daarover BTW berekenen. De BTW-belaste ondernemer zal van deze Verleggingsregeling dus niet veel last hebben. De BTW-problemen doen zich juist vaak voor bij vrijgestelde ondernemingen. Denk daarbij aan de gezondheidszorg, onderwijs, banken en verzekeraars. Vrijgestelde ondernemers kunnen de BTW niet terugvragen en kunnen dit jaar een naheffing en een flinke boete tegemoet zien, tot over vijf jaar terug. De boete kan in de tonnen lopen. Voor wie bewust geen BTW heeft betaald, zal dit niet als verrassing komen, maar voor de onwetende ondernemer wel.

Regelgeving vóór wijziging

De reden dat de Nederlandse schatkist al die jaren veel geld is misgelopen, is dat ondernemingen de regels tot dit jaar in

'Nieuwe regel: er wordt niet langer met de factuurdatum gewerkt, maar met de prestatiedatum.'

hun voordeel konden ombuigen. Een voorbeeld: Een Nederlandse verzekeringsmaatschappij geeft een Duits reclamebureau de opdracht tot een reclamecampagne. Op de factuur die de verzekeraar ontvangt, staat dat de BTW verlegd wordt naar de afnemer, omdat de plaats van dienst Nederland is. Dat betekent dat de ondernemer zelf BTW moet

afdragen en dit niet als voorbelasting in aftrek kan brengen. Dat is vervelend voor de ondernemer. De partijen besluiten vervolgens om de reclamecampagne af te laten nemen door haar Amerikaanse zusteronderneming. De Duitse ondernemer hoeft geen Duitse BTW te factureren, omdat de plaats van dienst in de Verenigde Staten was. De Amerikaanse ondernemer belast de kosten vervolgens als managementdiensten door naar de Nederlandse onderneming. Deze managementdiensten waren tot 1 januari 2010 belast in het land van de dienstverlener. Er werd dan ook geen Nederlandse of Duitse BTW geheven.

Regelgeving na wijziging: opgaaf ICP

Vanaf 2010 moeten alle Europese ondernemers die diensten in het buitenland verrichten deze opgeven volgens de opgaaf IntraCommunitaire Prestaties (ICP).¹ Daarmee kunnen de belastingdiensten in de verschillende landen de verstrekte informatie precies met elkaar vergelijken, waardoor de miscommunicatie over de Verleggingsregeling tussen klant en leverancier heel inzichtelijk wordt. De nieuwe regels brengen met zich mee dat niet langer met de factuurdatum gewerkt wordt, maar met de datum dat de prestaties zijn afgerond. Een enorme omschakeling voor Nederlandse ondernemers, voor wie het hele proces draait om de factuurdatum. In andere Europese landen werkten ondernemers echter al langer met de prestatiedatum. Met de opgaaf IntraCommunitaire Prestaties krijgt de Belastingdienst de benodigde informatie over ondernemingen. Er kan gemakkelijk worden gezien of BTW is betaald. Ondernemers die geen BTW hebben afgedragen, kunnen rekenen op een naheffing en een boete; een percentage van 25 tot 50 procent van de omzet.

Problemen bij de opgaaf

De werkwijze van de opgaaf IntraCommunautaire Prestaties zal zorgen voor een gedragswijziging bij de Nederlandse ondernemer. In Nederland neemt de factuur een belangrijke rol in bij de dienstverlening. Dat een andere datum moet worden aangehouden, zorgt voor verwarring voor de ondernemer. Stuurde hij normaliter bijvoorbeeld in april een factuur over de diensten die in maart waren verricht – waarna de factuur in mei in de aangifte omzetbelasting werd verwerkt – nu moeten in de opgaaf van april al de prestaties van maart worden opgenomen. Probleem daarbij is dat deze informatie binnen het bedrijf vaak nog helemaal niet voorhanden is.

De – voormalige – staatssecretaris maakt zich er gemakkelijk vanaf door te stellen ‘dat je toch al binnen twee weken na afloop van de kalendermaand moest factureren’. Dat zal echter niet iedere ondernemer in die korte tijd voor elkaar krijgen. Toch lopen ook deze ondernemers waarschijnlijk kans op een boete van € 4.920. Of we op coulanace van de Belastingdienst mogen rekenen, zullen we binnenkort gaan merken; de regelgeving geldt pas sinds een paar maanden. Maar de kans dat de Belastingdienst een oogje dichtknijpt, is klein. Nederland is immers gehouden aan de Europese regels.

BTW-identificatienummer

Een ondernemer die in het buitenland zaken wil doen, moet kunnen aantonen dat hij in zee gaat met een onderneming. Binnen Europa kan dat worden aangetoond met het BTW-identificatienummer van de onderneming. Buiten Europa kan dat niet, omdat daar geen BTW-identificatienummers bestaan. De ondernemer kan dan met een Kamer van Koophandel-inschrijving, of door publicaties over het bedrijf te verzamelen, aantonen dat hij met een buitenlandse onderneming zekendoet. Een voorbeeld: Als een Nederlandse accountant een dienst voor een Franse klant verzorgt, dan wordt de plaats van dienst Frankrijk wanneer de Franse klant over een BTW-identificatienummer beschikt. De heffing van BTW vindt in Frankrijk plaats middels de Verleggingsregeling.

Andere valkuilen

Een andere valkuil waar ondernemers op moeten letten, is de volledigheid van de factuur. De factuur moet vanaf 1 januari 2010 helemaal kloppen. Is dat niet het geval, dan krijgt de onderneming een boete van wederom € 4.920 opgelegd. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer vergeten wordt om op de factuur aan te geven dat de Verleggingsregeling is toegepast of als de facturen niet opeenvolgend genummerd zijn. Wellicht volgt ook een boete als de factuur niet op tijd is verstuurd. In tegenstelling tot bij de opgaaf IntraCommunautaire Prestaties is deze boete wel gemakkelijk te voorkomen. De constatering dat ondernemers zich tot nu toe te weinig bewust zijn geweest van BTW-formaliteiten, lijkt hier gerechtvaardigd. Met de opmerking ‘We zien wel

‘De factuur moet vanaf 1 januari 2010 helemaal kloppen. Zo niet, dan volgt een boete van € 4.920.’

waar het schip strandt’, komen ondernemers in 2010 niet meer weg. Het is dan ook zeer onverstandig om hiervoor je kop in het zand te steken en een boete af te wachten. Die komt er zeker. En als bij het boekenonderzoek blijkt dat de ondernemer zich niet aan de regels heeft gehouden, dan staat hij bij voorbaat al op achterstand. Bovendien gaat het niet enkel en alleen om het afdragen van BTW. Het louter niet nakomen van de formaliteiten kan al tot een boete leiden.

Kansen

De BTW-regeling betekent heus niet alleen kommer en kwel voor ondernemers. Zo is het voor ondernemers in de grensstreek sinds 2010 aantrekkelijker om een auto in België te leasen. In het verleden gold in dit geval dat de plaats van dienst België was, waardoor er Belgische BTW in rekening werd gebracht. Deze BTW kon maar voor de helft worden teruggevraagd in België. Sinds dit jaar wordt de dienst belast in Nederland en heeft de Nederlandse ondernemer niet langer te lijden onder de Belgische BTW-bepalings-

gen. Bedrijven die in de grensstreek gevestigd zijn, met medewerkers die in België wonen, kunnen hier hun voordeel mee doen.

Ook voor ondernemingen bij wie over de BTW-plicht van de onderneming te twisten valt, is voordeel te behalen. Die kunnen de Verleggingsregeling als het ware sturen. Deze ondernemingen kunnen de BTW-heffing van een ‘goedkoop’ land aanhouden. In Zweden is het BTW-percentages 25,5 procent. Als de het BTW-percentages van bijvoorbeeld Luxemburg – slechts 15 procent – kan worden aangehouden, scheelt dat aanzienlijk. Een Zweedse houdstervennootschap kan bijvoorbeeld stellen dat zij geen BTW-ondernemer is en dat zij in Zweden geen BTW-identificatienummer krijgt. Bij de afname van de dienst uit Luxemburg is de plaats van dienst dan Luxemburg met het bijpassende lagere BTW-tarief. Nederland bevindt zich met negentien procent in de middenmoot, maar een paar procent kan wel degelijk veel verschil maken. An

1. De opgaaf IntraCommunautaire Prestaties (ICPI) is sinds 9 april jl. beschikbaar via het beveiligde gedeelte van de internetsite van de Belastingdienst.

Mr. J.J. (Jos) Philips is BTW-adviseur bij HLB Van Daal & Partners N.V. Accountants & Belastingadviseurs.